

Od tedna
do tedna

KOMPROMIS S FAŠIZ-
MOM JE NEMOGOČ

THOMAS MANN, najslovenski težji živeči nemški pisatelj, ki danes živi v Ameriki, je pretekel pomlad predavaško turo, tekom katere ga je še nad 60,000 ljudi. Mož, znak protesta proti hitlerju, je zapustil Nemčijo, je v svinčenem predavanju jasno izčrpal značaj nacizma in skema. Ako bi bili diplomatje Londona in Parizu poslušali sede tega velikega Nemca, bi demokracija Evrope danes ne živala v tako žalostnem poloju in monakovske konferenčne njenih pogubnih posledic ne bilo.

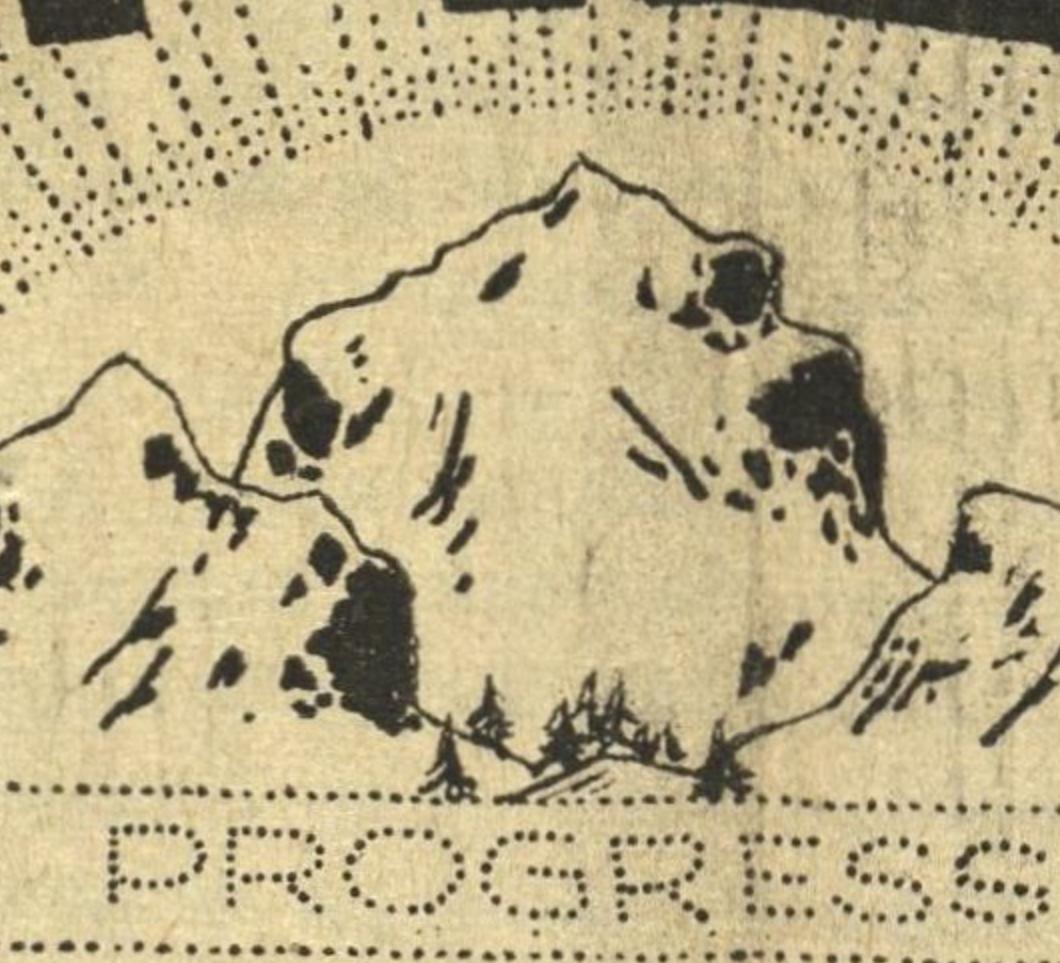
Fu citiramo nekaj značilnih vnikov iz Manovega predavanja, ki se v luči dogodkov minulega zdijo skoro proroški.

Demokracija kot celota je še leč od tega, da bi jasno pojavila fašistično koncentracijskičanizem in absolutizem tovarne države, katera drage je žrtvuje vso kulturo in človeštvu zaradi oblasti in zmanjši ssi zasigurava na ta nepomeničen prednost in ugodnost v borbi življenja, kakršnih nih videlo še nikdar poprej, in teri učinek na življenje je da ustvarjajo samo zbegast. In vendar, ako se hoče demokracija ohraniti, mora razučeti to novo stvar v vsej svoji mlejito zločesti novosti. Nemčost za demokracijo tiči v nekoljubni iluziji, v krepstveni, da je kompromis s tem vrom mogoč, da se ga da dobiti za idejo miru in vzame rekonstrukcije potom zanesljivosti, priateljstva priateljskih koncesij. To je verna zmota, ki izvira iz težnejne razlike v načinu mišljene, ki obstaja med demokratčnim fašistično miselnostjo. Demokracija in fašizem živita takoj na dveh različnih planih, ali da se izrazimo točneje: živita v dveh različnih doberih. Fašizem tolmači svet in pravodoljno kot absolutno silo, prav vsake moralnosti in ravnina in njima nima sploh neneve zvez. Njegovih zahtev se da zadovoljiti in pomiriti s koncesijami, ker so populomačne, neugotovljive in breznejne. Misli demokracije in fazi se ne morejo srečati, kaj fašizem je globoko in brezposojno zapleten v pojem oblasti in vladave kot smoter in bistvo politike, medtem ko demokracija v tej dobi ni nič več zainteresirana v oblasti in nadvlado, niti politiko kot sredstvo za njihovo temveč je zainteresirana samo v miru... Kakor je govor, da sistem, ki se je odpovedal politiki oblasti in ki je tako odkril mir, predstavlja jih, kasnejši in novejši stadij skrajnega v moralčnega razvija, prav tako gotovo je, da je zainteresiran prepričan o svoji vitalnosti in bodočnosti in o zaostanju, onemoglosti in zgodovinsko slabosti demokracije. V sledovi priateljski gesti, v sledovi podaji pred njegovimi dečevami, vidi fašizem le znanje slabosti, resignacije in skrajno odpovedi."

Skratno značilne in pomembne luči dogodkov zadnjih tednov so zlasti te-le opazke Thomasa Mannia: "Kar se tiče Nemčije, je obvezno prezgodaj in prepozno za upravno priznanje njenih stvari. Bilo bi pametno, aki bi bilo šlo Nemčiji pol poti načini, predno je prisel nacizmu, ki je miroljubna nemška republika rabila opore in zavale pred fašizmom. Tako upoznavanje nemških zahtev bo zavale na mestu po Hitlerjevem

Ko pišemo, je Nemčija okupirala že vseh pet zon, ki jih je začrtala konferenca v Monaku. (Dalej na 2. str.)

NAPREDEK

VOLUME III.

NOVI UDARCI PADAJO NA ČEHE

Praški liberalni dnevnik "Lidove Noviny" je prošli torek objavil uvodni članek na prvi strani pod naslovom "Zbogom Francije", ki razoveda vso tragiko položaja, v katerega je izdajstvo v Monakovem potisnilo češko republiko.

"Centralne Evrope ni več," pravi list. "Kaj sedaj? Vojna med Nemčijo in Francijo ali med Nemčijo in Rusijo? Ali pa zavezništvo med Nemčijo in Rusijo z razkosanjem angleškega imperija? Mi smo dovolj dolgo igrali vlogo policaja. Za plačilo se nas je desertiralo. Svetu vladila, ne zakon, zato je na naše mesto ob strani sile. Nič drugoga nam ne preostaja kot da najdemo pot, da bomo shajali z Nemčijo. Celo v trgovinskih zadevah se moramo vzdržati vsake zvez, ki bi nas postavila proti Nemčiji. Priznati moramo, da sta Hitler in Mussolini močnejša od Francije, ki je danes ogrožena z treh strani — od Nemčije, Italije in Španije. Hitler dobiva eno bitko za drugo brez boja, natančno po formulirju knjige 'Mein Kampf'."

Beneš odstopil

Dan pozneje je odstopil predsednik dr. Edvard Beneš, ki je izjavil, da vprivo nove orientacije, v katero je republika prisiljena, očividno ne more več ostati na krmilu države, kajti vse, kar je on zastopal, je sedaj postalo neveljavno. Zagotovil pa je, da bo zaseben državljan š vedno na razpolago ljudstvu. Ves kabinet je bil reorganiziran in dejela je za enkrat pod napol vojaško vlado, kateri načeljuje general Sirový, ki je že ob resignaciji Hodževega ministra prevzel portfelj predmierja in obrambnega ministra.

Za zunanjega ministra je bil imenovan František Čávalkovský, ki je znan kot simpatičar osi Rim-Berlin. To imenovanje je imelo vplivati pomirjevalno na Berlin, vendar dokazov za to ni še nobenih.

Nemčija dobila nadaljnjo ozemlje

Mednarodna komisija v Berlinu, kateri je bila poverjena izvršitev monakovskega sporazuma, je Nemčiji dala 5,000 kvadratnih milj nadaljnega ozemlja, ki v dotičnem sporazumu ni omenjen, oziroma se je imela odločiti njegova pripadnost še na podlagi plebiscita. Ta odločitev je bila podana, potem ko je komisija navzlic protestom od strani Češkoslovaške zaključila, da se pri razkosanju njenega ozemlja smatra za mero dajno ljudsko štetje iz leta 1910, ko je še Avstrija vladala nad češkimi pokrajinami. Glasom dotičnega šteja, ki pa je bilo vedno naklonjeno Nemcem, se v dotičnem ozemlju nahaja več kot 51 odstotkov nemških prebivalcev.

Ko pišemo, je Nemčija okupirala že vseh pet zon, ki jih je začrtala konferenca v Monaku. (Dalej na 2. str.)

BENEŠEV BRAT V AMERIKI

Prošlo nedeljo se je v clevelandskem mestnem avditoriju vršil velik shod v prilog Češkoslovaške. Glavni govornik je bil Vojta Beneš, brat odstoplega predsednika češke republike, ki je dospel v Ameriko, da išče pomoc za žrtve nacijskega terorja. V svojem govoru je Beneš izjavil:

"Dva filozofa (Masaryk in Wilson) sta leta 1918 v Washingtonu položila temelj Češkoslovaški republike. Političarji so razbili in kramarji prodali, kar sta ustvarila filozofa. Proti Češkoslovaški se je nastopilo kot proti zločincu in se jo obsodilo brez zasišanja. Preupustilo se jo je usodi pod prozorno pretvezo, da se s tem reši mir in demokracijo, kakor da je kaj taktega mogoče s podajo pred brutalnim nasiljem. Gmotne izgube, ki so nam bile zadane, se ne dajo zračunati, dokler se rezanje njenih udov ne završi. Edino, kar nam je ostalo, je naša čast. Načel bo dan, ko nas bo zgodovina upravičila."

Vesti iz Prage javljajo, da je iz sudetskih pokrajin pribrežalo okrog 60,000 političnih beguncev, Čehov, Nemcov in Židov. Med njimi je več sto takih, ki so prvotno pribrežali na Češko iz Nemčije in Avstrije in jih čaka smrt z obglavljenjem, ako bi padli v roke nacijem.

INNITZER ŽANJE, KAR JE SEJAL

Dunajski kardinal Innitzer, ki je ob času, ko je nacizem posiljena, očividno ne more več ostati na krmilu države, kajti vse, kar je on zastopal, je sedaj postalo neveljavno. Zagotovil pa je, da bo zaseben državljan š vedno na razpolago ljudstvu. Ves kabinet je bil reorganiziran in dejela je za enkrat pod napol vojaško vlado, kateri načeljuje general Sirový, ki je že ob resignaciji Hodževega ministra prevzel portfelj predmierja in obrambnega ministra.

Za zunanjega ministra je bil imenovan František Čávalkovský,

ki je znan kot simpatičar osi

Rim-Berlin. To imenovanje je imelo vplivati pomirjevalno na

Berlin, vendar dokazov za to ni

še nobenih.

Nemčija dobila nadaljnjo ozemlje

Mednarodna komisija v Berlinu, kateri je bila poverjena izvršitev monakovskega sporazuma, je Nemčiji dala 5,000 kvadratnih milj nadaljnega ozemlja, ki v dotičnem sporazumu ni omenjen, oziroma se je imela odločiti njegova pripadnost še na svečan način zaznamovalo 30-letni obstoj naše organizacije Slovenske svobodomiselnice podporne zvez.

Prva priredba je bila v soboto 27. avgusta, ki se je vršila v White Valley. Navzoč je bil br. Michael Vrhovnik, in tudi mene so vabili, ampak ker so napolnilno moje avtomobile fantje in dekleta, člani in članice Vrtcev, št. 169 iz Bridgeville in št. 72 iz Sygana, sem jaz stal doma. Poročano je že bilo, da je priredba zelo dobro uspeha.

V nedeljo 28. avgusta se je

vršila seja Federacije v Stra-

bane, popoldne pa piknik v Dre-

Koledar prireditev SSPZ

Sobota, 15. oktobra. — Jesenski ples društva Victorians, CHICAGO, ILL., v Marshall Square dvorani, 3115 W. Cermak Rd.

NEDELJA, 16. oktobra. — Plesna veselica Vrtec št. 103 (Kingsters) WHITE VALLEY, PA., v Slovenski dvorani.

SOBOTA, 22. OKTOBRA. — Plesna veselica v proslavo 25-letnice društva št. 117, EVELETH, MINN., v Slovenski dvorani.

SOBOTA, 22. OKTOBRA. — Proslava 25-letnice društva št. 117, EVELETH, MINN., v dvorani SNPJ.

NEDELJA, 23. oktobra — Proslava 30-letnice društva št. 3, DE PUE, ILL., z dramsko predstavo "A Poor Married Man" v Machkovem gledališču. Začetek ob 2. uri popoldne. Govoril bo gl. blagajnik Mirko Kuhel.

SOBOTA, 29. oktobra. — Društvo št. 1 SSPZ, CHICAGO, ILL., proslavi 30-letnico društva in Zvezze z banketom v Bergerjevi dvorani na So. Lawndale Ave.

SOBOTA, 4. februarja. — Društvo "Balkan", št. 24, MILWAUKEE, WIS., priredi domačo zabavo v So. Side Turn dvorani (v spodnjem prostoru).

Clevelandski kegljavci

Clane društva Lunder-Adamic, št. 20 SSPZ, ki imajo veselje do keglavskega športa, se vabi, da pridejo v petek ob 8. uri zvečer v staro poslopje S. N. Doma. Na tem sestanku se zmenimo glede organiziranja skupine, ki bo nastopila na keglavski tekmi SSPZ, ki se bo prihodnjo pomlad vršila v Clevelandu.

čemur si je zlomil obe nogi. Kardinal je izjavil, da bo proti nasilstvu vložil protest pri vladu v Berlinu.

Obnašanje kardinala Innitzerja, ki je rodom sudetski Nemec, je bilo vso do zadnjega časa tako škandalozno, da ko so nemški katoliški škofovi iz rajha nedavno obdržavali konferenco v Fuldi, se škofov iz Avstrije niti vprašalo ni, da bi z njimi vred razmotrivali položaj cerkve pod nacijskim režimom.

Nemčija dobila nadaljnjo ozemlje

Mednarodna komisija v Berlinu, kateri je bila poverjena izvršitev monakovskega sporazuma, je Nemčiji dala 5,000 kvadratnih milj nadaljnega ozemlja, ki v dotičnem sporazumu ni omenjen, oziroma se je imela odločiti njegova pripadnost še na svečan način zaznamovalo 30-letni obstoj naše organizacije Slovenske svobodomiselnice podporne zvez.

Prva priredba je bila v soboto 27. avgusta, ki se je vršila v White Valley. Navzoč je bil br.

Michael Vrhovnik, in tudi mene so vabili, ampak ker so napolnilno moje avtomobile fantje in dekleta, člani in članice Vrtcev, št. 169 iz Bridgeville in št. 72 iz Sygana, sem jaz stal doma. Poročano je že bilo, da je priredba zelo dobro uspeha.

V nedeljo 28. avgusta se je

vršila seja Federacije v Stra-

bane, popoldne pa piknik v Dre-

Ruski letalci žigo-sajo Lindbergha

Enajst najodlnejših sovjetskih letalcev je v "Pravdi" objavilo pekoč napad na polk. Lindbergha, katerega se dolži, da je po nedavnom obisku v Moskvi razširil govorico, da je rusko letalstvo radi čiščenja v komunistični stranki silno prizadeto na uspešnosti in da je zrakoplovka moč Nemčije kosupni zračni sili Veliki Britanije, Francije, Rusije in Čehoslovaške. Izjava trdi, da je Lindberghovo poročilo igralo važno vlogo v kapitulaciji Anglie in Francije pred Hitlerjem. V izjavi je med drugim rečeno:

"Prišel je (Lindbergh) v Rusijo nepovabljen po navodilu angleških torijev, da bi pričal glede 'šibkosti' sovjetske avijatike in preskrbel Chamberlaina z argumentom za kapitulacijo v Monakovem. Plačani lažnjivec Lindbergh je zvest izpolnil nalogu po naročilu svojih gospodarjev."

Sovjetski letalci pravijo, da je Rusija v zraku z ozirom na številno letal vsaj toliko močna kot Nemčija in Japonska skupaj, po kakovosti pa mnogo močnejša.

Lindbergh, ki se baš sedaj mudi v Berlinu na sestanku neke aeronavtične organizacije, noče glede obtožb russkih letalcev podati nobene izjave. Lady Astor, znan angleška reakcijarka, na domu katere je Lindbergh baje izrekel podcenjevanlo sodbo, ki je ruske avijatike tako razsrdila, pa pravi, da Lindbergh izza svojega obiska v Rusiji še ni bil gost na njenem domu.

KRI TEČE V PALESTINI

Boji med Arabci in židovskimi kolonialci v Palestini postajajo z vsakim dnem bolj kravavi. Anglia ima danes tam okrog 21,000 mož vojaštva, toda izgleda, da ni kos položaju. Arabski voditelji se javno sklicujejo na Hitlerja in Mussolinija. Podžgal je zlasti izjava, ki jo je podal Hitler v svojem nuremberskem govoru, da so Angleži Arabce v Palestini "pušteli na cedilu". Židje se boje, da jih bo Anglia prodala in prepustila Arabcem, kakor je storila s Češkoslovaško.

Nemčija dobila nadaljnjo ozemlje

Mednarodna komisija v Berlinu, kateri je bila poverjena izvršitev monakovskega sporazuma, je Nemčiji dala 5,000 kvadratnih milj nadaljnega ozemlja, ki v dotičnem sporazumu ni omenjen, oziroma se je imela odločiti njegova pripadnost še na svečan način zaznamovalo 30-letni obstoj naše organizacije Slovenske svobodomiselnice podporne zvez.

Prva priredba je bila v soboto 27. avgusta, ki se je vršila v White Valley. Navzoč je bil br.

Michael Vrhovnik, in tudi mene so vabili, ampak ker so napolnilno moje avtomobile fantje in dekleta, člani in članice Vrtcev, št. 169 iz Bridgeville in št. 72 iz Sygana, sem jaz stal doma. Poročano je že bilo, da je priredba zelo dobro uspeha.

V nedeljo 28. avgusta se je

vršila seja Federacije v Stra-

bane, popoldne pa piknik v Dre-

nikom režim se je očividno ustrasil javnega mnenja v Ameriki ter je slovitemu dirigentu Artiju Toscaniniju dovolil, da je odšel iz Italije. Toda podrobnosti njegovega zadržanja v Italiji še niso znane. Ko je Toscanini te dni izkral v New Yorku, o incidentu ni hotel govoriti. Toscanini je odločen anti-fašist. Z italijanski oblastmi je prišel prvič v konflikt pred leti, ko je hotel svojih koncertov otvoriti s fašistično himno. Navadno je vso poletje dirigiral muzikalne festivalne v Nemčiji in Avstriji, toda odšel proti krmilu, ker se je domisljal, da je Bog poklical, da rešijo te probleme.

Arogantnost, ki je po podaji v

NAPREDEK

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva
Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS
**OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY**

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$.78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals: 35c net for societies

Naslov uredništva in upravnosti:
NAPREDEK 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: HENDERSON 5311

VOLUME III. NUMBER 115

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

VAŽNA IN ČASTNA NALOGA

ZADNJE TEDNE je bila vsa naša pozornost osredotočena na Evropi in zgodovinsko važnih dogodkih, ki so se odigravali na njeni pozornici. Vsi smo čutili, da to, kar se dogaja na drugi strani oceana, se tiče tudi nas. Velika nesreča, ki je zadela bratski češki narod, je globoko pretresla vsakega Slovence, brez ozira kje biva ali kakšnega prepričanja je, kot Slovani smo se radovali njegovih uspehov, bili smo ponosni na vzorno češko demokracijo in bilo je torej naravno, da ko ji je bil zasajen nož v hrbot, smo se tudi mi stresli v bolečini.

Prvi naval čustev je prinesel ogroženje, silen gnjev in stud, in z njimi so bili pomešani občutki poraznosti in brezmočnosti. Ko krivica tako očitro triumfira nad pravico in se laž špiri nad resnico, v kaj naj človek še veruje, komu še zaupa? Ali je sploh še vredno zavzemati se za kake ideale, se potegovati in boriti za vrednote, po katerih se človek loči od zveri v džungli, ko se tisti ljudje, ki imajo usodo narodov v rokah, tako očividno norčujejo iz vsega, kar je kulturnemu človeku dragu in sveto?

Toda to razpoloženje ne more in ne sme trajati. Kakor je človeško, da smo vši, ki smo čutili s Čehi, bili ogorčeni in da nas je obšel občutek poraznosti nad njih tragedijo, enako človeško je, da iz te tragedije črpanove moči in zavesti za nadaljnjo delo v podporo in pomoci onim stremljenjem, težnjam in vzorom, ki so bili tako krivčno žrtvovani na altarju fašistične politike surove sile; da v tragediji, katera je zadela češki narod, iščemo navdahnenja za podvojeno delo v interesu pravice in človečanstva.

Na svoj način je bilo to, kar se je zgodilo v Evropi, neizogibno in morda celo potrebno. Kolikor bolj razmišljamo tragično kapitulacijo zapadnih demokratičnih držav pred okovano pestjo fašističnega barbarstva, toliko bolj predira slutnja, da je bila morda ravno taka gorostasna podaja potrebna, da je svet spoznal in docela doumel, kaj je fašizem in kako obupna je bodočnost vseh narodov, človeštva v obči, ako se ga ne ustavi, predno svet popolnoma zasužnji. Nedvomno je danes fašizem na višku svoje moći in oblasti, toda upoštevajoč njegovo rrv in brezmejne ambicije, je jasno, da ga bo ravno ta zmaga napolnila s tolikso arrogancijo, da bo svet končno revoltiral, organiziral svoje sile in z njim napravil temeljito obračun.

Kako se bo to zgodilo, ne vemo. Tudi ni naš namen ali posel, da bi igrali vlogo prerokov. Ampak nemogoče je prisluškovati odmeyvom misli in čustev, ki prevezajo danes ljudi v Ameriki in drugod po svetu, ne da bi človek prišel do zaključka, da tisti usodni trenotek, ko je fašizem češko demokracijo pribil na križ, je podpisal svojo lastno smrtno obsodbo. Strele so svignile iz črnih oblakov, nekaj grožnega je zabobneno pod zemljo, gore so se stresle in ljudje vsepošvodi so začutili, da se je zgodil greh, za katerega ni odpuščanja na tem svetu. Sele par dni je minilo, ampak nič več se ne poroča iz velikih središč Evrope o prazniškem razpoloženju, vrtoglavem veselju, da je nevarnost vojne odvrnjena, da je rešen mir. Prihaja spoznanje, gremo pa jasno, da je bila le samoprevara, da je sovražnik še vedno predurmi, da si je treba opisati meč in se pripraviti na boj.

Sokratu so dali piti strupa; Kristusa so pribili na križ; Jana Husa so sežgali in na grmadi je končal Guido Bruno. Morali so umreti, ker so človeštvu kazali po naprek in navzgor. Ampak ideali, za katere so umrli, še vedno živijo in bodo živel, ker so nesmrtni.

Tragedija češkega naroda je simbolična. Pretres a je človeštvo in vsi znaki so tukaj, da je zbudila njegovo vest. Torej, proč z malodušnostjo in kvišku srca! Mi vši, ki verujemo v demokracijo, v svobo vesti in misli, ostanimo zvesti našim vzorom, uveljavljajmo jih praktično in uspešno v vsakdanjem življenju, podpirajmo, kar je dobro in pošteno, bodimo dobri državljanji amčilke republike! Sai to so ideje in ideali, na katerih sicer naša lastna organizacija—Slovenska svobodomislena podpora na zveza. Nobenega konflikta ali nesoglasja ni tu, temveč poina strnjerost in harmonija v vzorih in smotrih. Biti član take organizacije in delati za njen prospeh in napreddek, je baš danes odgovorna pa tudi častna naloga.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

14 DNI V MINNESOTI

Meseca junija sem se zglašil pri zdravniku radi želodenih nerednosti. On mi je svetoval: "Pojdi kam ven na deželo za nekaj časa. Sveži deželski zrak proč od navadnega dela, kateri ti gre na živce, ti bo koristil več kot vsa druga zdravila." Ubogal sem in šel ven v Minnesota, o kateri sem že tak dolgo sanjal, sredi meseca julija.

Doma sem se oborožil s trnki in drugo potreben ropotijo. V Minnesota nisem šel z namenom, da samo preženem želodene nerednosti, temveč tudi radi rib, katere so me lansko leto takoj potegnile tam v Michiganu. Poleg tega sem imel nekje v Minnesota nekaj naših Javorščanov oz. Moravčanov, katere sem želel obiskati. Država Minnesota je bila do sedaj zame polnoma tuja. Vse, kar sem vedel o nji, je bil opis v Družinskem koledarju pred par leti, v katerem je urednik Proletarca Frank Zaitz napravil eno svojih najlepših del z opisom naših ljudi v severni Minnesota. Na ta opis, kateri mi je obenem služil v poznanje krajev, sem mislil, ko sem sedel za volanom poleg svoje družine in Jožeta Draslerja, brata moje soproge, kateri je tudi prisodel, ko smo se podelili po prijaznem polju Wisconsina in gozdovih Minnesota.

V Ely smo prišli ravnopodne. Mesto je nekoliko podobno našemu Forest Cityju, z izjemo, da so hiše v boljsem stanju kakor so tamkaj in da imajo pri nekaterih hišah skladovnicodry, kar v Forest Cityju niso imeli. Z opisom mesta se ne bom mudil, ker se vsaj prvi dan nisem utegnil zanimati za njega. Gnoalo me je naprej k jezeru, kjer ima letovišče Slovenec Frank Jenko in tib ob njem tudi Slovenec August Seliškar. Tam smo našli poznano družino Jos. Trpina, kateri so že teden prej prišli z istim namenom kakor mi — kako čim več velikih potegniti iz jezera. Mimogrede rečeno, Jože Trpin je bil eden tistih, kateri so me pred časom navdušili v Chicagu, ko smo se menili o ribah. "Pojdite tja, pa boš videl, kaj so ribe!" mi je reklo. In tako sem bil nemalo vesel, ker sem jih srečal tam.

Jenko je imel vse svoje koče oddane. Kristina, soproga Trpina, mi je svetovala "Poglejte k Seliškarju; morda ima on kaj." Pobarala sva ga kar po slovensko in je smehljaje pristavil, da ima prostor in smo ga vzeli. Tisto nedeljo bi se imel vdeležiti seje društva št. 54 v Ely. Pisal sem tajniku, da pride, pa sam ne vem, kako sem bil tako zamišljen, da sem spomina pozabil in zamenjal nedeljo, da sem imel tisto za drugo v mesecu, a je bila tretja. To sem iznašel šele čez teden, ko sem hotel na sejo, pa so mi povedali, da je bila prejšnja in da so me pričakovali. Upam, da mi je društvo oprostilo; nisem storil tega namenoma, temveč radi tega, ker sem imel vse svoje misli v jezeru pri tistih velikih ribah. Soproga je morala sama izložiti tovor iz kare. Jaz in Jože nisem utegnila, vsaka minuta je štela. Na srečo se licence dobi kar tam in tako sva z Jožetom eno uro po tistem, ko smo prisli, že sedela v čolnu in razvzljivala svoje orodje. Ženi sva naročila: Ne kupuj ničesar za večerjo, ker za to preskrbi midva. Pripravi le lonec in drugo.

Odrinila sva od obali na lesketajoče jezero. Jožetu sem rekkel, naj vesla, jaz pa sem spustil na vrvice za čolnom svoje vrvice, na kateri sem imel obešeno svetlo ploščico s hokom. Govorila nisva nič. Kdo bi govoril v teh napetih trenotek, ko sem pričakoval sunka in da

potegnem v čoln vsaj par funov težko. Jože je sedel in veselal kakor na trnku. "No, ali že kaj cuka?" — "Nič." — Še oziroma nisem na njega, ko sem se bal, da vsak trenotek lahko sunek pride. Takoj nato sem začutil sunek v roki. Navijal sem svoj reel, Jože pa je pripravil mrežo z katero jo bo zajel da nam ne uide kakor mi je lansko leto v Michiganu. "No potegni jo že iz vode," me je opominjal, "počaš jo vendar iz vode, da jo vidim, kolikšna je." Jaz pa sem vlekel in vlekel, zdelo se mi je da vlečem k sebi gotovo 5 ali več funov teško in ko je končno Jože zajel v mrežo svá bila oba razočarana. Merila sva jo na vse više, pa ni bilo več kot 8 inčev. "Za te ni bilo treba mrežo," je reklo Jože, jaz pa sem se jezno ozrl. "Počakaj no, to je komaj začetek". Nobenega sunka ni bilo potem dolgo več. "Vrzi tisto svojo ploščico v svojo bakso in nataknji mojo," je velel Jože in jaz sem ubogal. Kmalu pa tem sem zopet čutil sunek. "Zdaj pa boš rabil mrežo," sem šepril Jožetu in vlekel. "Vleči polahko." "Ne gre, niti za inčo se ne da premakniti." Pa me je vjeziklo, da sem potegnil na vso moč in je popustilo, utrgala se je. V čoln sem privlekel prazno vrvico. Jožetu pa ni šla v glavo ter je vešlal nazaj kjer sem zapel, pokazal je na veliko skalo v vodi. "No vidiš, ta je tista katero si zapel, zato pa tudi moja vrvica ni bila dovolj močna da bi jo pritiral v čoln. Škoda, o kateri se trdi, da so jo utрепeli sudetski kraji izza ustanovitev Češkoslovaške. V smislu Monakovskega sporazuma je moralna Češka prepustiti Nemčiji sijajne vojaške utrdbe nedectanjene, prav tako vse industrijske in pravne naprave. Glede odškodovanja čeških državljanov, katerih lastnina v mnogih slučajih zapade nacijem, ni v spominu niti z besedo omenjeno, zdaj pa naj Češka, potem, ko je bila cropyana skoro vse industrijske in naravnih zakladov, plača Berlinu celo reparacije.

Za tisto popoldne je bilo najne sreče konec. Vrnila sva se vsa poparjena v kočo, kjer je čakal prazen lonec kakor sva naročila. V koči so bili Turpinovi. Turpinov Jože se je ponosil iz načina kakor je navada med fišarji. Slednjič pa je vi del najino poparjenost in prazen lonec na štedilniku, sva se mu zasmilila. Stopil je v ledencu ter nam prinesel eno velikih svojih. To je pomagalo, večerjali smo, ter prijazno kramljali po noči.

(Dalej prihodnjič.)

OD TEDNA DO TEDNA

(Dalej s 1. str.)

podaja pred nacijskimi zahtevami okrunen udarec za tiste si te nemškega naroda, ki iskreno delajo za svobodo in mir ... Potrebno je, da demokracija to razume."

Predstavniki zapadnih demokracij tega niso hotele ali mogli razumeti, odtod njih strahoviti poraz v Monakovem.

Thomas Mann ne odobrava komunizma in njegovih metod, ampak Poljaki in Madžari s tem niso zaobvljni ter zahtevajo plebiscit za samostojno Slovaško. Tudi za pravice Rusinov, ki prebivajo v podkarpatski pokrajini na skrajnem vzhodnem koncu Češkoslovaške, so v Budimpešti in Varšavi naenkrat zelo zanimajo in pojavila se je zahteva, da Rusini pridejo pod Pečljsko, tako da slednja imela z Madžarsko skupno mejo in da bi bila Češka še bolj izolirana od Rusije kot je sedaj.

Anglija je protestirala proti temu načrtu, češ, da v novem mesecu, katere se hoče imeti edino iz strategičnih ozirov, ne bo pridobila. Pa celo Hitler s tem baje ni zadovoljen, to pač najbrž iz razloga, ker ne bi rad videl, da bi se Poljaki, dasiravno jim sedaj dvori, preveč zredili na ravnem njegove igre z mejami Češke republike.

"Človek lahko na celi črti zavrača vzgled, ki ga daje Rusija v svoji notranji politiki in se tudi boji tega vzgleda," pravi Mann, "ampak mora se priznati, da je moralna natura vsega pravega socializma potrjena celo v slučaju Rusije; človek mora videti v nji miru naklonjen do države in priznati, da kot taka predstavlja ojačanje demokracije. Nobeno golo naključje ni, niti ni samo vprašanje politike, temveč vprašanje moralnosti, katero se Rusija druži z velikimi in malimi demokracijami. Kad je ogrožen mir, spadat socializem in meščanska demokracija na isto stran, kajti človeku za mir je notranji problem,

Vojna na drugi strani je moralna lenoba, malopridna pestolovščina, nezrel beg pred velikimi in nujnimi vprašanji socialne reforme, katere nalaga mir, pred vprašanjem, katere je mogoče rešiti le v dobi miru. Morda ne posedam zadostne občutljivosti za nevarnost, ki izvira iz Rusije za kapitalistični družabni red, kajti jaz nisem noben kapitalist. Toda sposoben pa sem vsaj videti, da Rusija ne ogroža ene bistvene reči, od katere odvisi vse drugo — namreč miru. Ni Rusija tista, ki dvajset let po svetovni vojni sili Evropo, da ogromne vire odvrača od miroljubnega naloga in da jih uporablja za oboroževanje; fašizem je tisti in njegova takozvana dinamika. Ako svet ne more doseči miru in napredka, je to krivida fašizma in ne socializma."

(Dalej s 1. str.)

SLAVNOSTNI DNEVI V ZAPADNI PENNI

(Dalej s 1. str.)

da se v imenu organizacije vsem skupaj lepo zahvalim, ker ste se v tako sijajnem številu odzvali na našemu vabilu. S tem smo počakali, da v skupnosti je moč na resnično časten način proslavili dneve SSPZ.

Naj še nekoliko omenim dve drugi pravljici. Dne 5. septembra je po hiši v občini Claridge obhajalo svoj 30-letni jubilej. Zelo zadovoljni so bili člani in članice, da smo jih obiskali in se spoznali z mnogimi starimi pionirji.

V nedeljo 11. septembra pa je društvo št. 155 v Rentonu obhajalo 20-letnico svojega obstanka. Bil sem povabljen in tako smo se skupno s soprogom in bračnimi Barilerjem odpeljali na o-

Pa brez zamere ...

(Prispeval J. Matekovich)

K rojaku je neke poznevečera primahal ropar. Razmetaval je po hiši in odnesel nekaj srebrnih vilic in nožev. Since nešrečnega rojaka je naslednjdan v šoli hitel pripovedovati da so imeli roparja v hiši in kako da so bili vsi v strahu. Radovedna učiteljica je vprašala fantka: "Kaj pa je tvor opečil pionirji?"

"Nič, popolnoma nič drugo ni počel, kakor da se je iz strahu skril pod posteljo k mladiču mačkom," se je odrezal deček. "Strela jasna!" se je udovil po možak. "Tega mi je že zadost Mislim, da sem ji dal dovoča za vrnitev."

Podal se je na sodnijo, ki ga je sodnik vprašal, koliko čas je počasnil članom, da bi rad naprej predsedoval, toda vsega tega je kriv — kuhinjski valja. "Torej je 17 let, gospod sonnik, odkar me je zapustila." Sodnik se je nasmejal ter da na starla leta razporočo "lipetu" pod naredil, če bi bil jezil z zobe djal, pa pri kateri izme tistih rdečelask noč prespal.

V zadnjem zasedanju ameriškega kongresa je senator Elmer iz Louisiane nekje izšlo da uprava nekega vladnega delka upošluje same rdečelaste. Mož je bil polomil. Bolje in naredil, če bi bil jezil z zobe djal, pa pri kateri izme tistih rdečelask noč prespal.

"Verjamem," je reklo mož, "da je hudo obolel, je stalno prihaja zdravnik. Nekega dne pa po trošči fanta, da ga bo kmalu spravil na noge."

Slovenska Svobodomiselna Podpora Zveza

USTANOVljENA 1908

INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVÄRTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1129 Galewood Dr., Cleveland, Ohio.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHUL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško posložičin v mladinskih društvih, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, Ohio.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio.
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

ZAPISNIK SEJE FEDERACIJE DRUŠTEV SSPZ V ZAPADNI PENNSYLVANIJI

Seja Federacije društev SSPZ v zapadni Pennsylvaniji se je vršila dne 28. avgusta v Strašnem, Pa.

Ker predsednik ni navzoč, otvor se je ob 10:30 sestra podpredsednika. Za predsednika danšnje seja sta nominirana Čipčič in Barilar. Čipčič odkloni v prolog Barilarja, nakar se seja nadaljuje. Za vratarja je imenovan Filip Progar. Mike Stern in Matt Ramšak sta nadzorna odbornika pri Federaciji in nista od društva poslana kot zastopnika. Vprašata, da li imata pravico glasovati. Predlagano in sprejet, da lahko glasujeta kot drugi zastopniki. Zapisnik se sprejme s popravkom, da Zveza plačuje bolniško podporo po petem dnevnu in ne po šestem kot je v zapisniku.

Prihodnja seja Federacije se vrši v Pittsburghu četrto nedeljo v novemburu ob 10. uri do poldne.

Nadzornikom od društva št. 80 se plača vozne stroške po \$2.50, skupaj \$5.00. Za balinarje na proslavi 4. septembra se postavljeno javijo od Federacije bratje Kariš, Barilar, Čipčič, Rednak, Terčelj in Rolich.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Razvije se razprava glede poslovnic v Pennsylvaniji. Ko je bila razprava zaključena in so bili rešeni nekateri drugi ukrepi, pride brat glavnemu predsedniku in pojasni delovanje gl. odbora v tej zadevi. Prečita tudi pišmo gl. blagajnika, iz katerega je

zapisnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Razvije se razprava glede poslovnic v Pennsylvaniji. Ko je bila razprava zaključena in so bili rešeni nekateri drugi ukrepi, pride brat glavnemu predsedniku in pojasni delovanje gl. odbora v tej zadevi. Prečita tudi pišmo gl. blagajnika, iz katerega je

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

S SEJE CHICAŠKE FEDECACIJE SSPZ*

Chicago, Ill. — Vršila se je dne 22. septembra v glavnem uradu SSPZ. Zastopana so bila vsa društva razen društva št. 101. Sprejet je bil predlog, da federacija razpiše karjanjo za chicaška društva, katera bo trajala do prihodnje seje, katera se vrši 15. januarja 1939. Kampanja se nanaša na ustanovitev Vrtec ali iz neaktivnih ustanoviti aktivne. Federacija bo v tej dobi plačal za vsa Vrte, kateri postane aktiven, vsoto \$5.00 ter za vsakega novega člana, kateri pristopi k Vrtev, 50c. Vsak Vrt v chicaškem okrožju, kateri priredi božičnico s programom v dvorani, dobije \$10.00 od federacije. Dovoljeno se je vsoto \$25.00 Vrtev št. 139 za pokritje stroškov, katera se porabi za nakup daril ustanoviteljem društva in Zvez. Društvene prirede so v prihodnjih mesecih kot sledi: Društvo št. 205 — jesenski ples dne 15. oktobra. Društvo št. 197 — veselico enkrat v oktobra; dan še ni določen. Društvo št. 1 — banket v proslavo tri-desetletnice, 29. oktobra. Društvo št. 47 je imela določeno

So. Wood St., telefon Canal

16. 6. novembra za veselico, a isti datum najbrž spremeni radi koncerta pevskega društva France Prešeren, kateri se vrši na isti dan.

Zastopnice društva št. 47 so se zahvalile federaciji za pomoč na njihovem pikniku, katerega so imeli 14. avgusta. Prihodnja seja, to je letna seja federacije, se vrši dne 15. januarja 1939 v Bergerjevi dvorani.

A. Z.

John Kopina, tajnik.

VESELICA "VRTCA" V WHITE VALLEY

White Valley, Pa. — Vrtec št. 103, SSPZ v White Valley priredil v nedeljo 16. oktobra veselico. Igral bo Martin Serro in njegov orkester. Vstopnina je zelo nizka, samo 25 centov.

Za dobro postrežbo bo skrbel odbor Vrta. Bomo imeli tudi kranjske klobase.

Prijazno vabilo: glavne odbornike in vsa društva ob bližu in daleč. Ne pozabite — nedelja 16. oktobra v White Valley. Pridite, gotovo in se veselite z Vrtem.

— Julia Kosmach, taj. Vrta 103

DRUŠTVO ŠT. 104

Chicago, Ill. — Dragi bratje!

Prečita tudi! Vi vsi ste bili obvezni na mnijo pozvanji na zadnjo sejo našega društva, toda

žal je bil apel na vas brez vsakega uspeha. Naša želja je bila, da bi se na tej seji napravilo sklep in podvezelo korake, da bi priredili jesensko zabavo v pomoci društveni blagajni. Toda na seji je bilo navzočih samo deset članov, in posledica je bila,

2229; Anna Dreshar, 1922 So. Trumbull Ave. Vsi ti člani imajo banketne vstopnice. Vpoštevajte tudi to-le: Vstopnice so po \$1.50, toda na njih ni označena cena, to pa zato, kakor je tajnik povedal odboru, ker to je njegova skrivnost.

Članstvo društva št. 1, kakor tudi ostali člani SSPZ v Chicago so uljudno vabljeni, da se v velikem številu vdeležijo jubilejnega banketa. To je izredna prilika, katero moramo dostopno proslaviti. Videli in slišali boste že žive pionirje in ustavovitelje društva št. 1 in naše vrle SSPZ in navzočih bo tudi več članov glavnega odbora. Postregli vam bomo z izvrstno veselijo, pa tudi v vseh drugih oziroma bo preskrbeli dobro godbo. Torej ne pozabite 29. oktobra na soboto večer. Začetek ob 8. uri.

Frank Prah.

VESELICA V HARWICKU

Harwick, Pa. — Društvo št. 176 SSPZ je na svoji zadnji seji sklenilo, da priredi veselico, katera se bo vršila v unijski dvojni dne 12. novembra. Sklep društva je, da morajo vstopnino plačati vsi člani in članice, bodoči da se veselice vdeležijo ali ne. Izvzeti so le tisti člani, ki so na bolniški listi. Vstopnina je 30c tako za moške kot za ženske. Oni, ki se veselice ne vdeležijo, se bo vstopnina pobirala od njih na decembarski seji. Ne pozabite tega, da ne bo kakega ne sporazuma.

Vljudno vabimo vse rojake od bližu in daleč, vse prijatelje in znance, da nas posetite na določeni večer, in ob prilikah vam obisk vrnemo. Za postrežbo bo skrbel tozadenvi odbor in igrala bo izvrstna godba Jos. Koracića, katerega slišite na radijski postaji v Greensburgu. Pa na svidenje!

Frank Nosse, tajnik.

SKUPNA DRUŠTVA V CLEVELANDU

Cleveland, Ohio — Zastopniki in zastopnice Skupnih društev so prošeni, da se v polhem številu vdeležijo seje, katera se bo vršila v soboto 15. oktobra v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. Na seji boste slišali poročilo o proslavi 30-letnice, ki se je vršila preteklo nedeljo in nepravokano dobro izpadla. Torej ne zamudite te seje. — Tajnik.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Razvije se razprava glede poslovnic v Pennsylvaniji. Ko je bila razprava zaključena in so bili rešeni nekateri drugi ukrepi, pride brat glavnemu predsedniku in pojasni delovanje gl. odbora v tej zadevi. Prečita tudi pišmo gl. blagajnika, iz katerega je

zapisnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Razvije se razprava glede poslovnic v Pennsylvaniji. Ko je bila razprava zaključena in so bili rešeni nekateri drugi ukrepi, pride brat glavnemu predsedniku in pojasni delovanje gl. odbora v tej zadevi. Prečita tudi pišmo gl. blagajnika, iz katerega je

zapisnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

Frank Černuta, zapisnikar.

Opomba: Zapisnik prihodnje seje bo vodil br. Jos. Dolinar.

Frank in blagajnik podata račune za zadnje tri mesece. V blagajni je bila dne 28. avgusta vsota \$118.94. Knjige so bile pregledane in najdene v redu.

Zastopana so slediča društva: 239, 172, 189, 126, 139, 235, 237.

Zaključek seja ob 2. uri po poldne.

DO YOU KNOW THAT -
SSPZ HAS SIX MODERN PLANS OF
LIFE INSURANCE?

PROGRESS

"N A P R E D E K"

» FROM THE DIRECTOR'S DESK «

IMPORTANCE OF JUVENILE MEMBERSHIP

HOW IMPORTANT ARE JUVENILE MEMBERS TO THE SOCIETY? — To find the answer, we need only to observe what other fraternal organizations are doing or trying to do and we see that nearly every one of them is using every possible ounce of energy for the upbuilding of their junior departments — promoting special membership campaigns, establishing self-governing junior clubs, arranging contests of all kinds and creating opportunities for participation in district and national athletic, cultural and social affairs. It is quite obvious that every such society must feel that its future is dependent on the numerical strength and progress of its juvenile department and for that reason is doing all in its means to attract boys and girls to its ranks and to hold once they are members.

M. Vrhovnik
It is a proud feeling to know that we are leaders in this movement. We sometimes boast that we are far ahead of our Slovene competitor societies in this field and I believe we are in spite of the fact that we are one of the smallest Slovene fraternal benefit societies in the country. But, though we have come far, especially, since the establishment of active Vrtec Units, we must not stop there. We must not be satisfied with what has been done, for once we stop to bask in the sunshine and glory of past achievements, the end of progress is near — Then there will be danger of other societies over-taking us.

In order that we may be in a position to do more for our Vrtec members, we must have more of them to work with. *We need a larger Vrtec membership and many more active units!* — By this I don't mean that we have been standing still; we're growing, but not fast enough. During the last two years, the membership of our Juvenile Department has increased a little over 10%, but what we want and what we need is a 100% increase and we're not going to stop asking and working for it until we get it! This department must grow until it is as large or larger than the adult branch and it will attain that mark if you will devote only a few hours of your time each month enrolling junior members. Bring in your brothers and sisters, your sons and daughters, cousins, friends and their friends! Give the SSPZ a chance to protect them with sound insurance and at the same time provide them with the kind of training that will make them real fraternalists and good, honest, upright citizens!

If you will check over recent reports of the Supreme Officers, you will discover that the Adult Department of the Society is nearly three times as large as the Juvenile. Now think of any adult lodge with which you are acquainted; is it possible to go into the families of those members (including immediate relatives) and find as many children as there are adult members? The answer in most cases is there are as many children. Therefore, there should be as many juvenile members as adult, which proves that the field has not been cultivated enough; the harvest has yet to be brought in.

Records show that our active Vrtec Units lead in general all-around progress. In most cases their membership has doubled and even tripled since their establishment as active units. A few have grown from a mere handful of members to anywhere from 75 to 100 and, where formerly no social, athletic or cultural affairs were held by them, now hardly a month goes by that a party, dance, program or sports event of some kind is not staged. If your community is numbered among those not having an active Vrtec Unit, we urge you to wait no longer. Organize an active junior unit — This can be done with 10 or more members and they need not be new members. If your local Vrtec has a membership of 10 or more, go right ahead with this movement — Elect an Administrator and committee of three Supervisors as assistants — Call a meeting of Vrtec members — Have them elect a governing body — Encourage and help them plan and carry out their own affairs! Give them a chance to make themselves into leaders — You owe that to them!

CAMPAIGN PRIZES... During the October-November-December quarter, the following cash prizes shall be awarded to the Vrtec Units gaining the highest number of new members. NOT LESS THAN FIVE NEW MEMBERS MUST BE ENROLLED TO BE ELIGIBLE.

1st prize	\$10.00
2nd prize	7.50
3rd prize	5.00
4th prize	2.50

In addition to these collective prizes, the Society shall pay to the proposing member 50 cents for each new member. If goods are preferred to cash, the proposing member has a choice of many attractive prizes among which are valuable musical instruments, sports goods, watches, cameras, etc. Excepting in the states of Ohio and New York, no medical examinations are required for juvenile applicants.

Although our attention has been concentrated entirely on the Juvenile Department in the foregoing paragraphs, you are reminded here that a cash prize of \$25.00 shall be awarded to the lodge gaining the highest number of new members in the final quarter of the year. Ten or more new members must be gained in order to be eligible for this award. Individual cash prizes are \$1.00 for all amounts of insurance under \$1,000, and \$2.00 for all \$1,000 or higher valued certificates. Medical examinations are required and paid for by the Society. For further information, see your Lodge Secretary or write to the Home Office.

CORRECTION

It was reported in the article "Summary of the Youth Conference" appearing in last week's issue of the Napredelk that the Hoosier Pals, Lodge No. 230, elected sister Sophie Krapes to the National Athletic Board. This was a mistake on my part as sister Sophie Turk was elected to fill the fifth place on the Board.

Michael Vrhovnik, Sec'y N. A. B.

VICTORIANS CELEBRATE AT FALL DANCE SATURDAY

Last Call

White Valley, Pa. — Folks, this is the last time that we can inform you of the big dance being held by the Kingsters (Vrtec 103) of White Valley. This dance will be held in the Slovene Hall on October 16. Music for the dance will be furnished by Martin Serro and his trio.

All distant and local lodges and Vrtecs will be welcomed, so therefore we ask all of you to keep this date open.

Since the girls say "All roads lead to White Valley, Pa. on October 16, 1938" why not come out and join us in the merry making and the cake walk? You may even be the lucky winner of the cake, which will bear the inscription "Kingsters, Vrtec 103".

So once again I invite you all to the Kingsters dance on Oct. 16, at the White Valley Slovene Hall.

Until Sunday, I still remain
Shorty

Utopians Meeting

Cleveland-Collinwood, O. — The Utopians are requested to attend the regular meeting on Monday, Oct. 17 in the lower hall of the Slovene Workmen's Home, Waterloo Rd., at 7:30 p.m.

Last but not least, the committee has arranged a special entertainment for you. Hoping to see one hundred percent attendance.

Sisters Mary Krivec and Mildred Kuznik, both outstanding members among the Utopians, are on our sick list. Members may visit them at all times and help them pass their time.

Elsie Pucel, Sec'y.

True Enough

"Young man," said the boss, "you told me yesterday afternoon you had an engagement with your dentist."

"Yes, sir, I did."

"Well, I saw you at the ball game."

"Yes, sir. The tall man sitting next to me was my dentist."

Boston Transcript.

Chicago, Ill. — Stepping energetically to tingling swing — gliding to sweeping waltzes — enjoying jovial comradeship — so in a festive spirit the Victorians will gather this Saturday at the Marshall Square ballroom. Everybody has been asking about this affair and here it is. All of the arrangements are in order says the Committee and the orchestra and barkeeps are eager for the Go signal. You Victorians — friends — Trailblazers — and Milwaukee if possible, beat a path to this Celebration and join the jolly gang in welcoming their twelfth year of glorious existence. Once more, the Marshall Square Ballroom, 3115 West Cermak Road.

Eleven years of life for the Vics have passed. Eleven even tempered years — never wealthy — never poor, never worried — always light hearted. Members won and members lost during the tough years but always a consistent membership. The fun loving Victorians are glad they exist and never have found themselves deeply in trouble but they do have a little fight left so be careful. Isn't this reason enough for celebration. Let's go.

Kingsters Say It With Verses

The Kingsters Vrtec will have a dance
To you we're telling in advance,
October sixteenth, Sunday night
Come get a partner; hold her tight!

We'll have refreshments and lots
of beer
To treat your one and only dear;
"Krantsko klobase" — they'll be a treat,
A little garlic with plenty of meat.

The Slovenian hall at White Valley
Is the scheduled place for our gayety.
Music?? — Martin Serro's, we are told
Please both the young and old.

Remember! The sixteenth is to be spent
With the Kingsters in sweet content.

We promise you a lot of fun
When the evening has once begun.
So, wont you come and be our guests?
Vrtecs, E. S. L.'s and all the rest?

Theresa Kastelic,
Recording Secretary

Spartans Preparing For Winter Activities

Cleveland, O. — Spartans are reminded that on Sunday, October 15, at 2 p.m. the regular monthly meeting will be held at the usual place in the Slovene National Home. The presence of all members is requested in order that we may properly dispose of all matters pertaining to our winter activities. Don't be a slacker — do your share toward the success of the lodge.

You probably remember that at one of our meetings it was decided to undertake an active campaign to bring the number of our membership to two hundred. How much have you done to realize this goal? It is not an impossible goal, still we can not hope to accomplish it unless each and every one of us puts his shoulder to the wheel. Have we got the will and the determination to put it over. The field is large, the popularity of Spartans greater than ever, so that there is no earthly reason for falling down on this job if we really make up our minds to do it.

If you have a friend who is interested in joining a progressive lodge of a modern fraternal society, see him before Sunday and submit his or her name to the meeting. Action is needed and plenty of it. We have only two more months and should not fail in this self-imposed task. All suggestions in regard to this important matter will be welcome. If a definite plan of action is needed Sunday's meeting is the place to formulate it.

It has become a custom with the Spartans to hold an annual Hallowe'en party. This year will be no exception. It will take place on the night of October 29 (Saturday) at the Sokol Hall of the SND. Details of the party will be discussed Sunday. Make it a point to be present. This is one event of the year which is meant for the exclusive enjoyment of the members, so let's make the best of it.

Final reminder: Spartans meet this Sunday at 2 o'clock in the afternoon!

Fraternalism in Action

The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

THE SLOVENES

AN OUTLINE OF A SOCIAL HISTORY OF THE SLOVENES

(FROM THE EARLIEST TIMES TO 1910)

By DRAGOTIN LONČAR, PH. D. (Prague)
TRANSLATED FROM THE SLOVENE

By ANTHONY J. KLANČAR, B. SCI. (Illinois)
AUTHORIZED TRANSLATION

(Continuation)

The break-up of the Slovenian territory, particularly, hastened feudalism. The country government of Charlemagne fell to pieces and the fiefs became hereditary. That is to say, former royal officers elevated themselves from administrators to independent rulers of their territories. Formerly they executed the royal decrees (*regalli*) in the name of the king, but now they did everything in their own name. In this way larger territorial possessions, independent of the Duchy of Carantania came into existence; their proprietors, however, still recognized the emperor as their liege-lord with the power of a prince. German emperors supported the princes of the Church and served their interest in the hope that they might in turn help them check the powerful dukes. Such ecclesiastical principalities in Slovene territory were: the patriarchate of Aquilia; the archbishopric of Salzburg; the bishoprics of Brižinsko (Freising), Bamberško, (Bamberg), Briksenko (Brizen), and Krško (Gurkfeld). Furthermore, there were native and foreign monasteries which were also somewhat independent of the little states: St. Pavel, (St. Paul), Osoje (Ossiach), Admont, Žiče (Seitzdorf), Gornji Grad (Oberburg), Stičina, Kostanjevica (Landstraz) Bistra (Freudenthal), etc.

As far as the fallen secular nobility is concerned, I must first mention the native noblemen, the Selice-Brežes. Of course, there were many more Slovenian families who had voluntarily submitted to the Germans and obtained the royal sanction for their possessions and the good will of the German rulers; but from the latter half of the eleventh century, German instead of Slovenian families of princes, which are fast becoming foreign, continue to get to the fore. Such German dynasties were, for instance, the Weimar-Orlamunds, the counts of Traugau or Steirmarck, the Eppensteins, the Sponheims, the Ortenburgers, the counts of Gorica, the Andechs-Merans, the counts of Huenburg and their kinsmen, the counts of Celje, etc. Later, the Slovenian provinces came into the hands of the Babenbergers, Premysl Otakar II, and finally the Hapsburgs (from the thirteenth to the fifteenth century), who in 1521 united all the Slovenian provinces (Carinthia, Carniola, Styria, and the Littoral-Primorje), some of which had already been partially Germanized, into one political whole called Central Austria with a diet in Gratz where all the Slovenian provinces had their deputies. Things remained as they were till the year 1783, that is, till the time of the emperor Joseph II who established new deputyships and made them subordinate to the court-chancery in Vienna. From 1809 to 1813 Napoleon united most of the Slovenian provinces into the Kingdom of Illyria which continued to exist from 1816 to 1849 under Austria.

Clerical and secular landgraves put their possessions in charge of various nobles as usufructs, and these again gave single tracts of land to others. The landgraves were feudal lords, being at the same time the vassals of other rulers. The lords spiritual and temporal, the ministers (servants and officers of princes), and the royal towns formed the so-called Estates which conferred on judicial, administrative, financial, and military affairs. The landgraves were at first dependent on the Estates, but later, after the Age of Absolutism, dictated their own terms (*Postulatenlandtage*) to the Estates.

(To be continued)

employment which seems to be more serious than during the previous depression, has caused that the progress of the Society has been considerable held back. In spite of that, however, the Society shows some advance in its possibilities for growth when normal conditions return.

The number of lodges has remained unchanged during the past six months. The increase in adult membership was 159, in the juvenile, 47. The adult department numbers 6,960 members, the juvenile 2,615. There is no doubt that the net increase, though small, exceeds that of many larger organizations than ours.

A few words of explanation in regard to our assets are probably necessary. Our assets are measured in two ways, one measure being on the basis of book value, the other on the basis of admitted value, the latter being the legally admitted assets of the Society. In view of the fact that the Society owns numerous assets, such as bonds, stocks etc., which, though possessing a market value, are not legally admitted assets, the difference between the two types of assets is considerable.

The Insurance Department of the State of Illinois has allowed the fraternal societies two years' time in which to solve their investment problems, this Society, however, is beginning that right now. For this reason, securities whose face value amounts to several thousands of dollars have been already transferred to unadmitted assets at the end of the first six months. These securities will again become active after they have been sold and the money therefrom will be invested into securities which the State recognizes as legal investment for fraternal societies.

(To be continued)

FOR STUDENTS OF SLOVENE LANGUAGE

Cleveland, O. — Beginning November 4th a class in Slovene language will be held in the St. Clair Public Library, East 55th and St. Clair Ave. Mr. Anthony J. Klančar who is a well known translator from the Slovene will teach a class of ten. He is now preparing a textbook which will be used by the class.

In connection with the class there will be organized a Slovenian Language Club, whose main purpose will be to give the students an intimate knowledge of Slovenian literature through readings from famous authors. Lectures will be given by visiting Slovenians from Yugoslavia.

As the class and the club must be limited to 10 students (exception may be made later on) only the first ten applicants will be considered. All letters must be addressed to Anthony J. Klančar, 1047 East 67th St., Cleveland, Ohio.

No race can prosper 'til it learns that there is as much dignity in tilling the field, as in writing a poem. — Booker T. Washington.

A Summary of the Minutes

of the SEMI-ANNUAL MEETING of the Supreme Board
of the Slovene Progressive Benefit Society, held in
Bridgeville, Pa., Aug. 31 and Sept. 1 and 2, 1938

FIRST SESSION

The meeting is opened by Supreme President John Kvartich August 31 at eight o'clock in the evening at the Slovene Hall in Bridgeville, Pennsylvania. Supreme Secretary William Rus reads the names of the Supreme Board members and to his call the following answer as present: John Kvartich, William Rus, Mirko Kuhel, William Canion, Joseph H. Grills and John Marek.

The President states that the quorum necessary for legal transaction of business is not represented, whereupon he orders that the meeting be adjourned until the next day, September 1, in the morning, at the same place.

SECOND SESSION

The meeting is called to order by President John Kvartich at nine o'clock in the morning. The roll-call of Supreme Board members by Secretary Rus ascertains that all are present.

Motion is made, seconded and duly passed that the sessions of this meeting be held from nine o'clock in the morning till noon, and from one o'clock till five in the afternoon. A motion is also accepted that the Editor of the official organ keep the minutes of this meeting in the Slovene language and that he also prepare a summary of same in the English language for official records and for publication in the official organ, and that he be paid for the work the sum of \$35.00.

The report of the Supreme President is accepted as submitted.

Report of Supreme Vice-President

Vice-President Rudolph Lisch states that he was performing his duties, concentrating his attention in particular on the athletic activities which are sponsored by the Society. He gives special credit to Bro. Vrhovnik for the work done in this respect. As a member of the Spartan Lodge of Cleveland he took part in all its work and helped it along to its ever-growing prominence in the community. The lodge set for itself a goal of reaching the two-hundred mark in membership by the end of the year and there is reason to believe that the goal will be realized. The Youth Conference will most likely criticize the National Athletic Board because it failed to name a girl-member to this board, however, the girls are partly at fault also; they should take a more active interest in athletics.

Bro. Lisch further states that it would be desirable if this meeting should study ways and means to attract new members in circles which are not yet represented in the Society. He suggests that possibly the name of the organization by its Slovene